

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy órá	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és a ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK:

Nyitási sor: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

A honmentő.

— december 29.

Nem tudjuk, hogy Tisza István gróf egyáltalán államkormányzásnak tartja-e azt a működését, amelylyel Magyarországot boldogítja. Mert hiszen ő maga — már amennyire nyilatkozataiból megállapítható — Magyarországot nem kormányozni, hanem *megmenteni* akarja. Hogy mitől, vagy kitől akarja mulhatatlanul megmenteni a hazát Tisza, azt el se lehet képzelni, mert hiszen sohasé hallottuk tőle, hogy a saját miniszterelnökségét károsnak és végzetesnek tartja ő is. Már pedig ezidő szerint mástól alig lehet „megmenteni“ Magyarországot, mint éppen a Tisza-kormánytól.

Hogy mennyire romboló hatással van ez a kormány a magyar államra nézve, azt legjobban illusztrálja, ha eddigi eredményeit számba vesszük. Hogy a haza megmentésének jelszava alatt üzött örületességével éppen az állam talpkövét, az alkotmányt és jogot kezdte pusztítani, azt saját maga is beismeri, amidőn fennen vallja, hogy a törvény helyébe tette a nyers erőt, a jog helyébe a jogfosztottságot. De hát ez az országmentés nagyszerű munkájához tartozik. Országot talán nem is lehet menteni hétköznapi eszközökkel. Vagy fenséges jogérzetnek kell pótolnia a tökéletesen hiányzó anyagi erőt, — amint az Deák Ferenc esetében történt — vagy pedig a kicsapongó anyagi erőnek kell le-torkolnia minden jogot, — a mint azt Tisza István próbálja most. Majd meglátjuk, mire megy vele.

Hanem azt már mégis furcsának tartjuk, hogy a haza megmentésének gondja annyira elfoglalja ezt az egész gyöngy miniszteriumot, hogy az országkormányzás legelemibb feladatait is elhanyagolja. De annyira gondatlan tekintetben a kormány, hogy szinte csakugyan azt kell hinnünk, hogy a kormányzást nem is tartja kötelességének. A példák legalább ezt bizonyítják. Ott van mindjárt a vasutasok fizetés-rendezési ügye. Jól tudjuk, hogy Tisza István gróf kormányzói antitalentuma egyene-

sen sztrájkba kergette a vasutasokat. S azután a sztrájk után adta meg nekik, amit ha előbb megad, az egész szörnyű eset elmarad. Következett az olasz provizórium ügye. Ezt is annyira elhanyagolta a kormány, hogy már csak olyan időben terjesztette be a törvényjavaslatot a Ház elé, hogy előre tudhatta a bekövetkezendő törvénysértést; hiszen egy-két nap igazán nem elegendő arra, hogy egy ily fontos javaslatot a képviselőház, főrendiház tárgyaljon, megszavazzon, azután a javaslatot a királyszen-tesítse is. De ugyan miért sietett, miért buzgólkodott volna a kormány ezzel a kereskedelmi szerződéssel, hiszen ez csak kormányzati teendő volt és nem az ország megmentése! Ezen alul pedig egy m. kir. miniszterelnök már igazán nem adhatja. Hasonló késedelmeskedés van a német kereskedelmi szerződés dolgában is, de hiszen ezzel sem volt érdemes sokat izzadni: erre sem lehetett volna elmondani Ciceró szavait: esküszöm, hogy megmentettem a hazát!

A jövő évi költségvetés? Mire való az? Hiszen az is csak kormányzati teendő. Erre nemcsak Tisza, de még Szaczelláry György is gunyosan legyint a kezével. Minek ott költségvetés, a hol a törvényen kívüli állapot már megszokott lett? Sőt mi több, még örülni is kell a folytonos ex-lexnek; ugyancsak örülünk az az alkotmányt, a törvények erejét. Csináljunk ex-lexet, hogy megmenthessük tőle a hazát. Nem első lángész ezen a téren Tisza. Például Caligula is nagy honmentő volt. De hogy mentse meg a hont, ha semmi veszély nem fenyegeti? És azért mégis „megmentette“ a római birodalmat a germánoktól, még pedig úgy, hogy drága pénzen fölfogadva összegyűjtötte őket Gallia határán, akkor seregével rajtuk ütött s dicső — bár vértelen — ütközetben legyőzte őket.

Látva a kormányzati teendőknek ezt a folytonos, következetes elhanyagolását, igazán meg kell döbbernünk a ziláltság ama mértéke fölött, amelybe a magyar állam viszonyai Tisza István gróf jóvoltából jutottak. Ex-lex, törvénytiprás,

törvénszünetelés mindenütt. Az ügyek ugyan tovább folynak, — úgy ahogy — de csak megszokásból, minden törvényes alap nélkül. Mintha ennek az országnak immár se királya, se törvényhozása, se minisztériuma nem volna,

E vigasztalan érzést nem lehet megbékíteni azzal a képtelen beszéddel, hogy mindezt a rend érdekében teszi a kormány. A ki komolyan akarja a rendet, nem hagy a körmire égni mindent úgy, hogy rendet immár akkor sem teremthetne, ha cézári hatalommal rendelkezhetnék. Nem rendről van itt szó. Nem azért nem kormányozzák Magyarországot, mintha nem tartanák szükségesnek, hanem szándékosan nem akarják kormányozni. Miért akarják éppen most a szabad szót belefajtatni a népképviselőkhöz, miért akasztják meg éppen most a törvényhozás működését, a mikor arra oly égető szükség volna? Mindez az értelmetlennek látszó rejtély annak a régóta lappangó balsejtelemnek ad tápot, hogy főbenjáró terveket koholnak a magyar állam ellen. Ezt a balsejtelet már kifejezte a szövetkezett ellenzék legutóbbi kiáltványa. Azóta minden újabb jelenség ez a sötét szándékot világosítja meg.

S hogy teljessé legyen az anarkia, a törvény megszűnése, ex-lexben fogják fölőszlatni a Házat és választani, mikor erre senkinek joga nincs. Egyesek, alig leplezett cél itt a törvény uralmának megdöntése. Hogy miért? A magyar állam alapja az alkotmány, a törvénytisztelet. És jól tudják, hogy *ruente fundamento ruit et superaedificatum.*

Csak hogy éppen ez az igazság kell, hogy a helyzet magaslátára emelje a nemzetet. Ha megdől a többség, megdől a kormány is, ez a kormány s egyáltalán minden alkotmányellenes kormány. Parancsoló szükség tehát, hogy a választások kisebbségbe juttassák az eddigi parlamenti többséget.

És ehhez csak tizenöt kerület elhódítása szükséges.

„Hogyan ítéljen a magyar nép?“
A pipogya-ember és a sárkány-asszony: — ez a legújabb kormány-párti hasonlat az ellenzékre, meg a szabadelvű pártra. A pipogya-ember

a kormánypárt, a sárkány-asszony az ellenzék, — mondja a kormány által kiadott népies füzet. „Az ember dolgozott, keresett, törte magát, az asszony meg kelepelt napokig. Hát szólásszabadság az, ha mindig csak az ellenzék beszél?“

Ez a vélemény foglaltatik a Hogyan ítéljen a magyar nép? című füzetben, amely nemzetiszínű boríték alatt az ország pénzén milliő számban ingyen akarja terjeszteni Tisza István gróf igazságait a nép között.

Ezek az igazságok azonban éppen olyan sánták, mint a füzet kitűnő új hasonlata. Mert ha föl is tennők, hogy az ellenzék sárkány-asszony, akkor is tudnunk kell, hogy a pipogya-ember megérdemelte a kelepélést, mivelhogy nemcsak pipogyanak, hanem restnek, dologtalannak is mutatkozott, meg azután, — hiába kelepelt a sárkány-asszony, — úgy tett, mintha süket volna . . .

S hiába mondott aztán az asszony okos dolgokat is, a pipogya-ember nem hallgatott rája. Henyélkedett. azután vette a kabátját és elment — kártyázni.

Az ilyen emberből még sárkány-asszony se tud jó férjet faragni.

A politika Kolozsvárt.

Tiszának bizalmat akar szavazni a vármegye. — Sok tisztviselő ez ellen bizalmatlansági indítványt ad be. — A II. kerület mandátuma. — Az új párt elnökének nyilatkozata.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 30.

A politikai hullámok teljes erejükből csapkodnak már Kolozsvárt is. A választás előkészületeinek izgalmai megkezdődtek, a pártok tanácskoznak, szóval a közérdeklődés a politika felé fordul. Az alábbi tudósításban két érdekes dologról számolunk be: az egyik az, hogy a vármegye mára csinyt tervez, s e körül figyelemreméltó mozzanatok estek meg. A másik érdekesség az Ujpárt elnökének nyilatkozata, mely a „Napló“ egyik munkatársa előtt tevődött, s mely új részleteket szolgáltat a II. kerület mandátuma miatt folyó pártharchoz.

A tudósítások különben itt következnek:

A vármegyei puccs.

Gróf Tisza István tegnapelőtt itt járt Kolozsvárt. Alig egy pár órára terjedő ittletét *magánlátogatások* eszközzésére használta fel.

Ennek a körülménynek senki sem tulajdonított komolyabb jelentőségét, lévén a kormányelnök urnak is elvitázhatatlan joga a viziteléshez. Alig utazott azonban el az „erős

kezü" miniszterelnök, lázas ideges-ség lepte meg a vármegye székházát. A főispáni irodában jól tapétázott ajtó mögött egynehány vezér tanácskozássra gyűlt össze és csakhamar kipattant egy igazi, nagy szenzáció: *bizalmat akarnak szavaztatni a vármegye téli közgyűlésén a miniszterelnöknek.* Ezzel tehát érdekessé vált a gróf Tisza István kolozsvári időzése. Nem is kell sokáig gondolkozni és könnyen rájöhet az ember, hogy a „megrendelt” bizalmaknak legtelivébb neme készül a nemes vármegyén. Rendes körülmények között minden, a közgyűlés elé kerülő ügyet az állandó választmány vesz előzetes tárgyalás alá. Az állandó választmány pedig csak olyan ügyek felett tanácskozhatik, melyeket 48 órával a választmány összeülése előtt rendes és legális formában jelentettek be. Gróf Tisza István kolozsvári látogatása és az állandó választmány ülése között csak 24 órai időköz lévén, a „műbizalmi” indítvány nem volt a szokásos formában megtehető. Ezért nem is található a tárgysorozatban, hanem csupán a póttárgysorozatban önálló indítvány formájában. Beadta pedig ezt az önálló indítványt: Szabó József szászfenesi nagybirtokos, főrendiházi tag. A furfangosan előkészített bizalmi aktus utjába csakhamar súlyos akadályt gördített a bizottsági tagoknak nemes hazafiságtól áthatott tekintélyes száma. Alig adta be a kinevezett főrendiházi tag ur *bizalmi* indítványát nyomban készen volt a *bizalmatlansági indítvány* is Szacsvey Sándor, Lészay Ferencz, Matskássy Pál, dr. Mósa József szolgabíró, Gáál Gyula, gróf Bánffy Miklós, dr. Csiky József t. aljegyző, Velits Zoltán, Hory Béla árvaszéki elnök, dr. Nyerges Zsigmond tisztviselő, báró Willburg Aladár, Szász Károly főszámvevő, Gyulay Richárd cs. és k. kamarás, Ferenczy Lajos és Sipos Gábor bizottsági tagok aláírásával.

Ennyi a száraz tényállás, a melyről való híradás mellé két megjegyzést kell leszögezünk. Megállapítani kívánjuk a bizalmi indítvány pikáns voltát, mely remélhetőleg nem fogja megtevesztetni az önértzetes bizottsági tagokat és nyomatékos tiltakozásukat fogják kifejezni az ilyen „megrendelések” ellenében az által, hogy a *bizalmatlansági indítványt* emelik majd határozattá. Megkivánjuk állapítani továbbá, hogy a *bizalmatlansági indítvány* aláírói közül: Hory Béla, Szász Károly, dr. Nyerges Zsigmond, dr. Mósa József és dr. Csiky József vármegyei tisztviselők, a kik férfias, önértzetes és bátor fellépésük által országszerte követésre méltó módon adták kifejezést hazafias érzésük és tiszta, becsületes meggyőződésük sugallatának. Ezt elnémitani semmiféle hivatalos nyomással nem lehet.

* A megyebizottság tagjainak fi-

gyelmébe ajánljuk ezt az éjjel érkezett táviratot:

Szabolcs és Zemplén megyék mai közgyűlésén nagy lelkesedéssel bizalmatlanságot szavaztak a Tisza-kormányra és a Ház elnökének.

Ki lesz a jelölt.

Többször és hosszabban foglalkoztunk már a kolozsvári II. kerület mandátumának kérdésével, illelve, azzal, hogy ez irányban a Kossuth-párt és az Ujpárt, bár több ízben összejötte tanácskozni — meg egyezésre jutni nem tudott. Hirt adtunk arról is, hogy a szövetszert ellenzék budapesti vezérbizottsága milyen intézkedéseket tett erre vonatkozólag.

Eddig még mindig fenállott a reménység, hogy a pörösködő pártok közül, vagy egyik, vagy másik lemond a maga jelöltjéről, s az ellenkező irányzat kandidátusát támogatja; szóval: vagy a Kossuth-párt sorakozik a zászló alá, melyre Wesselényi báró neve van írva, vagy az Ujpárt akceptálja Barabás Bélát. Tegnap azonban fordulat történt, a mely még jobban kiéle-sítette az ellentéteket. A Kossuth-párt ugyanis levelet intézett Reményik Károlyhoz, mint az Ujpárt elnökéhez, s ez írásában bejelentette, hogy a párt ragaszkodik Barabás Béla jelöléséhez, s más mellett állást foglalni nem fog. Ilyen körülmények között időszerevé vált a kérdés, hogy a Kossuth-párt hivatalos jellegű levelére milyen feleletet ad az Ujpárt. A *Napló* tudósítója ez ügyben felkereste Reményik Károlyt, hogy megtudja tőle az Ujpárt adandó válaszát, illetve véleményét a megkeresésre. Reményik Károly munkatársunknak a következőket volt szives mondani:

— Az Ujpárt megdöbbenéssel vette tudomásul a függetlenségi elhatározó lépését. Ugy volt megbeszélve, hogy a vitás kérdésben a szövetszert ellenzék központi vezérbizottsága fog a helyi viszonyok ismertetése után dönteni, s ennek majd mindkét irányzat aláveti magát. A Kossuth-párt elébe vágott a hivatalos döntésnek, s így a nyilvánosság előtt is hivatalos formában köztudomásúvá tette a véleményeltérések. Az Ujpárt egyelőre ad akta teszi a levelet, mivel a párt egyik megbízottja jelenleg Budapesten van, hogy a központi vezérbizottság előtt kifejtse az Ujpárt álláspontját. Mára vagy holnapra várjuk a távirati értesítést, s a mennyiben a központ úgy döntene, hogy Kolozsvár II. kerületében Wesselényi báró állítandó fel hivatalos jelöltül, akkor Barabás Béla leutazna Kolozsvárra s egy népgyűlésen személyesen, a központ nevében ajánlaná Wesselényi bárót, mint a szövetszert ellenzék jelöltjét. Mi bizunk, hogy ez így fog történni, s akkor egyben biztos kilátás is van a győzelemre. Az Ujpárt már régóta munkálkodik és dolgozik Wesselényi mellett, s hogy mi-

ilyen sikerrel, annak apró, de jellemző bizonyítékául szolgál többek közt az, hogy például egyik egyetemi tanár elvtársunknak zsebében van egy nyilatkozatot, melyen 30, eddig teljesen kipróbált, előkelő kormánypárti férfi becsületszavával fogadja, hogy abban az esetben, ha Wesselényi báró lesz az ellenzék jelöltje — az ellenzék szavaz. Egyébként reméljük, hogy az egyetértés, helyre fog állani, s becsületes őszinte szövetszert alapjára helyezkedve vehetjük fel a harcot.

Eddig tart az Uj-párt elnökének nyilatkozata. Mi is reméljük, hogy a Kossuth-párt, ha a központ úgy akarja, Wesselényi báró mellé áll, de viszont az Uj-pártnak is kötelessége lesz majd, ha ugy alakulnának a viszonyok: *Barabás Bélát támogatni teljes erővel.* A most folyó huzakodásnak csak a hatalmon lévő párt örül, s nem valószínűtlen az a feltevés, — mely városszerle hitelt talál, — hogy tudniillik: a kettős jelölést *álfüggetlenségi* agent provocateurök készítették elő, arra számítva, hogy bármely jelöltet is manifesztálja a központ, — a visszautasított jelölt pártjának támogatása nem lesz őszinte, fokozott, s így Feilitzsch báró a veszekedők közt ismét megkapja mandátumát.

Apponyi — 48-as. A Budapesti Hírlap, a mely politikai információit tudvalevőleg Apponyi gróftól kapja, a következő nagyfontosságú közléseket teszi legutóbbi számában:

„— Apponyi szélbali lesz! — ezt újságolták nekünk oly politikusok, a kiknek módjában áll közelről ismerni Apponyi gondolkozását és érzelmeit. — Azt hirdeti a politikai fáma, hogy Apponyi annyira el van keseredve a politikai viszonyok alakulásán és különösen a november tizennyolcadiki erőszakosságon, hogy *szándéka belépni a Kossuth-pártba.* Minket egy csöppet sem lepne meg, ha ez a szenzáció valóban elkövetkeznék. Két, vagy három héttel ezelőtt e sorok írója fölkereste Apponyit s beszélgetés közben azt a megjegyzést kockáztatta meg, hogy az ellenzéki koalícióban negyvennyolc talán közeledni fog a hatvanhéhoz. Erre Apponyi körülbelül a következő megjegyzést tette:

— Inkább a hatvanhét fog közeledni a negyvennyolchoz! Oly időket élünk, a mikor minden alkotmányos javunk veszendőnek látszik s nekünk minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy felrúzzuk a nemzetet s fölébresszük a fenyegető veszedelmek tudatára. S én úgy látom, hogy egyedül a negyvennyolcas eszmék azok, a melyekkel a nemzetre hatni lehet . . .

Ez elég világosan, mondhatni: megrázóan ecseteli Apponyi mély-séges elkeseredését. — Egyik tudósítónknak, a ki felhívta Apponyi figyelmét a róla elterjedt hirre, Apponyi ezt mondta: A hir még idő-

előtti. A mai napon pedig, a képviselőházi ülés megnyitása előtt, így szólt Apponyi a folyosón:

— El kellene utaznom a Délvidéki Közművelődési Egyesület gyűlésére. De bármennyire szívesen fekszik a délvidéki magyar kulturmisszió: képtelen vagyok elmenni. Soha, mióta én részt veszek a közéletben, oly mély szakadás nem volt a magyarságban, mint most. Bármilyenek voltak máskor a politikai viszonyok, mindig találtam alkalmas alapot, a melyen együtt működhetünk a legkülönbözőbb pártbeli emberekkel. Most képtelen vagyok együtt menni bármiben is azokkal, a kik a november tizennyolcadiki eseményt helyeslik és támogatják . . .

Ime, ilyen mértékét öltött Apponyi hazafiai elkeseredése az erős szakon, a mely urrá lett a közéletünkön.

A vén számár. Mostanában, hogy országszerte folyik a készülődés a képviselőválasztásra, sok visszafójtott ambíció tör napvilágra. Megindul a nemes versengés az ország leventéi között és szívós akarral futnak a végállomás: a díszes dunaparti palota felé. Ebben a versenyfutásban egy törekvő fővárosi fiatalember is részt akart venni és sikerült is egy ajánló levelet szereznie báró Vojnich Istvántól a szabadalvópárt alelnökétől, egy vidéki kerület kormánypártjának elnökéhez. A politikai pályára kívánczó fiatalember annak rendje és módja szerint tisztelgett az elnök urnál és átadta neki a sokat jelentő levelet.

— Hallom — ugymond — hogy valami vén számár akar föllépni, de hát hiszen erről most már szó sem lehet.

Az elnök mosolyogva hallgatta meg a fiatalembert, kedélyes nyugalommal átolvasta a levelet, aztán a legjóságosabb hangon mondotta:

— Kedves barátom, a kocsiköltséget az állomásig megkapja, de siessen, mert baj lesz! Az a vén számár én vagyok . . .

A székelykereszturi ellenzék. Tudósítónk írja: A székelykereszturi egyesült ellenzék a napokban tartotta meg szűkebb körű párt és jelölő gyűlését, illetve értekezletét a Maksai féle étteremben. Elnökkölt Ugron Zoltán, jegyzett Papp Mózes tanár, jelen voltak még: Ajvász Kristóf, Kazatsai Miklós, dr. Lengyel Árpád, Nagy Ferenc, dr. Vida Sándor, Gyárfás Endre, Elek Dániel és még számosan. Lelkesedéssel jelölték Gyárfás Endrét *Ujpárti programmal* az esetleges bekövetkezendő választásokra. Ezenkívül a párttagoknak kiosztották teendőiket, megjelölve működési körüket is.

Ahol éhenhal a végrehajtó. A beszterce-naszódmegyei Kisdemeter nevű községnek jussa van arra, hogy lenézze Budapestet, Szegedet, Szabadkát, akár a gazdag Debreczent is. Szóval, mindazokat a nagy városokat, melyek óriási jövedelmekkel képtelenek a gazdálkodásra s tömérdek pótdadóval terhelik meg az állami adókkal amugy is súlyosan megterhelt polgárságot. Ebben a Kisdemeter nevezetű községben nem tudják, hogy mi a pótdadó. Annyira nem tudják, hogy a képviselőtestület legutóbb elhatározta, hogy öt esztendőre a község pénztára fizeti ki a lakosság egyenes állami adóját is! Egy község, a melyben nem lesz keresni-valója a végrehajtónak. Amiben nem vezeti el a paraszt istállójából a te-

henet a kisbíró licitációra... Miért nem nyit ennek a falunak paraszi előjárósága gazdálkodási tanfolyamot az urak számára... Egyébként a község határozatához szava van még a megyének is. Az majd tesz arról, hogy ne adjon a területen olyan falu, amely ennyire rendellenesen adminisztrálja magát. Tudnillik: jól.

Mi történik!

Tisza kihallgatáson.

Apponyi a Kossuth-párton.

— Expresz tudósítás. —

— december 29.

Késő éjjel kaptuk Budapestről ezt a tudósítást:

A politikai viszonyok alakulása lázas gyorsasággal fejlődik azon az uton, amelyre az erőszak terelte az országot, de amelyből új és szerencsés alakulások fejlődése várható. Tisza István rendet akart csinálni az ország politikájában s megcsinálja azt az országban is. Az elkészült, végig bántott nemzeti érzés csak a negyvennyolcas eszmékben találja az ellentétet egyetlen feyverét. Egy tegnapi politikai lakomán kipattant az a hír, amelyet sutogva beszéltek már napok óta az ellenzéken: *a hatvanhetes alap közeledik a negyvennyolchoz.* Gróf Károlyi István és gróf Károlyi Mihály már kijelentették, hogy a választásoknál függetlenségi programmal lépnek fel és nyílt titok, hogy gróf Apponyi Albert egész pártjával együtt a választások után belép a Kossuth-pártba.

Nagy és örvendetes szenzáció ez az országnak. Tisza István kezéből, amelyet útésre tartott, a szándék ellenére áldás fakad. Politikai viszonyaink teljes megújodása, a nemzeti politika ereje, tisztasága, önzetlen magyarsága áll annak az utnak a céljában, amelyre a nemzet legjobbjai lépnek.

A nevezetes forduló megvalósulására nagy befolyással van az a látás, amelyre a délelőtti konferencia, a melyet ma délelőtti tizenegy órakor tartott a függetlenségi pártkörben a vezérő-bizottság. Ezen az értekezleten jelen voltak azonban olyan alakjai is a magyar politikának, a kik eddig az ellenzék ügyeinek vezetésében aktív részt nem vettek. Az értekezlet a választásokon kívül foglalkozott a készülő nagy változás egyes fázisaival is és örvendezve jegyezték fel, hogy az jelentős lépéssel jutott közelebb a megvalósuláshoz. A konferencián jelen voltak: Kossuth Ferenc, báró Bánffy Dezső, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, gróf Batthyány Tivadar, Eötvös Károly, gróf Zichy Aladár, Justh Gyula, Szederkényi Nándor, Rakovszky István, Tóth János, Holló Lajos, Ernst Sándor és Hentaller Lajos.

Gróf Tisza István és Khuen-Héderváry Károly ma reggel Bécsbe érkeztek. Referálnak a koronának arról, hogy minden rendben van, az ország áhítozva várja a választásokat és a szabadelvűpárt diada-

lok előtt áll. Az öreg király valószínűleg örvendezve hallja ezeket a biztató híreket és nem hallja még mindig azt a földalatti dübörgést, amely pusztító, irtózatot viharok előjele. Vajjon referál-e Tisza a 67-es alap csődjéről, az országban a dinasztikus erzés halványodásáról, évtizedek mesterségesen összerótt hazugságainak a szégyenletes összeomlásáról is? Meddig tart még a király fölszentelt személyének elzárása a nemzet kívánságainak, érzéseinek a megérthetése elől?

A kormánypárton teljes a derout. A képviselőknek künn kellene járniok a kerületben, de a legnagyobb részük idehaza maradt. Várnak olyan változásokat, amelyek egyszerre más színt adnak a helyzetnek.

A pártkörben olyan a kép, mint nagyobb válságok idején: egész csomó képviselő lesi szorongó arccal a híreket. Ott voltak többek közt: Szentiványi Árpád (Apponyi Albert már a 48-as párt közből áll, Szentiványi Árpád pedig még mindig mameluk), Mandel Pál, Belitska Béni és mások.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Tisza István délelőtti tizenegy órakor volt kihallgatáson a királynál. Hír szerint a miniszterelnök előterjesztette a királynak a trónbeszéd szövegét melylyel az országgyűlést berekesztik és javaslatot tett a trónbeszéd megtartásával kapcsolatos részletkérdésekről. Tisza valószínűleg felhasználja az alkaimat arra is, hogy a közös és osztrák kormánnyal tanácskozást folytasson a német szerződési tárgyalások tekintetében követendő további eljárás iránt. Tiszát holnapra, péntek reggelre várják vissza Budapestre.

Saját tudósítónk telefonozza: Gróf Tisza István déli 12 órakor fogadta a királyt. A délelőtti lakásán töltötte gróf Khuen-Héderváry Károlylyal együtt. A királynak a trónbeszéd tervezetén kívül bemutatta a szabadelvű párt választási manifesztumát is. Ez ugyan nem tartozik a korona hatáskörébe, de — a mint tudósítónk értesül — azért terjeszti Tisza István az uralkodó elé, mert abban van a trónbeszéddel közös passzus: a nemzetnek az esetre, ha a parlament munkaképessége helyreáll, nagy előnyök ígérhetnek és kecsgetető vívmányok helyezhetnek kilátásba.

Az ellenzék vezérő-bizottsága ma délelőtti elhatározta, hogy a január 3-iki ülésen teljes számmal vesznek részt az összes képviselők.

Az ellenzék tagjai délelőtti tíz órakor vonulnak testületileg az Újpárt helyiségéből a képviselőházba.

A MEGYE.

Mit tárgyal a közgyűlés?

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvármegyei törvényhatósági bizottsága ma, pénteken délelőtti 10 órakor tartja meg téli rendes közgyűlését. Az ezidei közgyűlésnek különös érdekességet kölcsönöz a készülőfélben levő „bizalmi nyilatkozat.” Erről különben a *Napló* más helyén részletes tudósítást közlünk. Az alábbiakban adjuk a tárgyalás alá kerülő fontosabb tárgysorozatát:

1. *Kormányleiraiok.* A belügyminiszter leiratai az árvai ta-talekalap jövedelmeinek felhasználása és a központi választmány újból való megalakítása iránt. A kereskedelemügyi miniszter leirata Harmathy Mózes törvényhatósági utkaparó özvegyének segélyezése és a gróf Lazar István volt alispán arcképének megfestése, valamint a jutalmazott köztisztviselők javára kiutalt összegek megtagadása tárgyában. Ugyancsak a m. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata a törvényhatósági utmesterek szolgálati viszonyairól szóló szabályrendelet módosítása és a kéményseprési iparról szóló szabályrendeletre. Végül a belügyminiszter leirata a napidíjasok helyzetének javítása tárgyában. Ezt követi az alispán, az átvászkéi elnök, a főorvos és a számonkérőszék jelentése.

2. *A keblí ügyek* elintézése után következnek a törvényhatósági átiratok. Nevezetesen: Udvarhelymegye átirata a katonaságnak a tűzoltás céljaira való igénybe vételére, Szabolcs-megye átirata a katonai legénységnek a tűzoltási gyakorlatokban leendő kiképzetése iránt, Sopron-megye átirata a vándor cigányok kóborlásának meggátálása tárgyában, Szepesvármegye átirata az alkoholizmushoz meggátolására. Tolnavármegye átirata a szerb kereskedelmi szerződés mielőbbi felmondása tárgyában. Torda-Aranyosvármegye átirata az 1883. XLIV. t.-c. 49. §-ának megfelelő módosítása iránt és végül Hódmező-Vásárhely átirata Washington György az észak-amerikai szabadsághős Budapesti állítandó emlékszórá javára adomány megszavazása iránt.

3. *A községi ügyek* tárgysorozatát követik egyes kérések és a póttárgysorozatba felvett pontozatok.

* *Megei állandó választmány.* Kolozsvármegyei állandó választmánya tegnap délelőtti ülést tartott, amelyen a mai közgyűlésre előkészített javaslatokat és indítványokat tárgyalták. A választmány a tárgysorozat minden pontját jóváhagyó ajánlattal terjeszti a közgyűlés elé.

A Reményik-Krausz ügy.

Beszélgetés Roth dr.-ral.

— Saját tudósítónktól. —

Ismeretes, hogy Krausz Emil kolozsvári kereskedő, a Reményik cég kárára egy csomó váltóhamisítást, és csalást követett el, a miért Londonban letartóztatták. Ugyancsak letartóztatták Róth dr. budapesti ügyvédet is, mivel alapos gyanu merült fel, hogy Krauszszal összejárt. Róth dr. azonban megfellebbezte a letartóztatást, s így a napokban tényleg szabadon is bocsátották, a mi azonban nem jelenti azt, hogy ártatlan.

A vizsgálati fogságból kiszabadult Róth Sándor doktort Zsigmond-utcai lakásán felkereste budapesti munkatársunk és meginterjúvolta. Róth dr. ezt mondta:

— Valóságos isten áldás, hogy átéltem ezt a rettenetes hónapot. Huszonhét napig ütem vizsgálati fogságban és tizenhárom napig a kúya sem törődött velem. A huszonnegyedik napon hallgatott ki először a vizsgálóbíró és tudatta velem, hogy kiszabadulok. Borzasztó igazságtalanság történt velem. Szegény, becsületes ember voltam egész életemben, ugyszólván atnyomorogtam a negyvenkét esztendőmet. A szervezetem elpusztult a szörnyű munkában, a melyet az életfentár-

tásó nért vívtam s most ősz fejjel ér utól a borzasztó csapás.

Krauszszal való ismeretségére vonatkozólag a következőket mondta: — Együtt jártunk iskolába Kolozsvárrt, ő gazdag volt, én szegény, nyomorgó fiú. Én ügyvéd lettem, ő pedig a keleti akadémiát végezte el és elszakított bennünket az élet.

Hosszu éveken át nem láttuk egymást egész tavaly november 18-ig. Akkor Pesten találkoztunk s ő biztatott, hogy bányavállalatot alapítsunk s Surányira bizza majd a jogtanácsosi állást. Akkor ő elutazott Párisba s egy napon 24.000 korona értékű Reményik-féle váltót küldött nekem értékesítés végett. Én a Reményik-céget milliomosnak ismerem és habozás nélkül vállaltam a váltók értékesítését. De ez nem ment könnyen. Én a jogtanácsosi állás reményében pénzügyőrökre bízam a váltókat s értesítettem erről Krauszt, egyben tudattam vele, hogy az ügyörök milyen jutalékot követelnek.

Krausz válaszlát, kért, hogy tegyek meg mindent, mert neki okvetlen kell a pénz. És küldött újabb váltókat. És ez lett a vesztém. A váltók úgy jöttek, mint a lavina s bár én soha nem számítottam fel az ügyletekért semmit, csak a bányavállalat megalakulását reméltem, ekkora szegényen ért!

Órák hosszat tudnék önnek beszélni a szörnyű igazságtalanságról és minden mondatom, gondolatom azzal végződné, hogy ártatlanul hurcoltak meg. Most már minden erőmet arra fogom felhasználni, hogy rehabilitáltassam magam. Csak adjon az Isten erőt hozzá.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Barabás Béla nagyváradi képviselőjelölt.

Budapest, dec. 29. (Saj. tud.) A nagyváradi függetlenségi párt ma népes pártgyűlést tartott, a melyen egyhangulag újra elhatározták, hogy *minden körülmények között ragaszkodnak Barabás Béla jelöltségéhez.* Barabást egy nagy küldöttség kéri fel a jelöltség elfogadására.

Eitelt vasutasok.

Budapest, dec. 29. (Saj. tud.) A budapesti itélőtábla a szolnoki sztrájkoló vasutasok közül huszat felmentett, a többi *magánosok elleni erőszakért több heti fogház büntetéssel* sújtotta.

Tisza levele választóihoz.

Budapest, dec. 29. (Saj. tud.) Nagyváradról táviratozzák: Tisza nyílt levelet intéz ugrai választóihoz. Kijelenti, hogy bár ragaszkodik kerülete polgárságához, nem vállalhatja el többé a mandátumot. A jelöléstől is visszalép, mert más kerületben szándékozik fellépni. Maga helyett Bölöny Józsefet ajánlja.

A német szerződések.

Budapest, dec. 29. (Saját tud.) Bécsből táviratozzák: A német szer-

zódések ügyében Tisza részvételével közös miniszteri értekezlet volt.

Tisza kihallgatásán.

Budapest, dec. 29. (Saj. tud.) Tisza István gróf tegnap kihallgatásra ment Bécsbe ő felségéhez. Kihallgatása után véglegesen megállapított, hogy a király az országgyűlést január negyedikén feloszlatja. Ezt Tisza a január harmadiki ülésen fogja bejelenteni a képviselőháznak. Ugyanazonnap este a szabadeivipárt megtartja utolsó értekezletét, a hol publikálni fogják a nemzethez intézendő manifesztumot.

Orosz-japán háború.

Budapest, dec. 29. (Saját tud.) Tokióból jelentik Londonba: A japánok aknákkal elpusztították Erlungsan erősség előműveit.

Az új választások.

Budapest, dec. 29. (Saj. tud.) A király hétfőn Budapestre érkezik a trónbeszéd megtartása végett. Másnap megjelenik az új országgyűlés egybehívására vonatkozó kézirat és a belügyminiszternek az új választások iránti rendelete. Azonnal kiírják a választásokat, hogy az új képviselőház a törvény által megengedett legrövidebb időn belül összejöhessen.

NAPLO.

— Hírek. —

A bodonkúti áll. iskola és a románok.

— Saját tudósítónktól. —

Tudósítónk írja: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a bodonkúti áll. el. iskolánál két új rendes tanítói állást szervezett s egyikre Pap Ágoston okleveles tanítót, a másikra Hüttl Adrienne okleveles tanítónőt nevezte ki, Pap Ágostont pedig a tanítói teendőkhöz kívül a gör. kath. kántori teendők végzésére is feljogosította.

Ez a kinevezés egy eddig alig előfordult mozgalomnak szerencsés befejezése, a mely talán módot fog adni arra, hogy még több község iskola ügyét lehessen ugyanilyen szerencsésen rendezni. Bodonkuton ugyanis már 10 év óta működik az állami iskola, de az oláhok — felsőbb irányításra — minden eszközzel dolgoztak ellene s igyekeztek, hogy mellette a saját iskolájukat fenntartsák, sőt az utolsó időben még a szomszéd Dóson is külön iskolát nyitottak. Okleveles tanítóink azonban állandóan sohasem volt. Ha az érsekség rendelt is oda egyet-egyet, az egy pár hónap múlva megszökött, mert fizetést nem kapott. Így aztán lassanként eljutottak oda, hogy a tanfelügyelőség szorgalmazására a közigazgatási bizottság az iskola megintése iránt tett a közoktatásügyi miniszterhez előterjesztést s az meg is történt.

A háromszori megintés lejárta után a pedig főszolgabíró az iskolaépületeket bezáratta, amely határozat felebberés alatt áll ugyan, de

tényleg foganatosították s a tankötelesek az állami iskolákba voltak terelendők. Mire azonban erre került volna a sor, a tanév véget ért. Az új iskolai év eljérése aztán az oláhok meggondolták magukat, tanítót nem alkalmaztak s az állami iskola egyetlen tantermébe 170 tanköteles iratkozott be s az oláhok kijelentették, hogy ez állandóan úgy marad, ha az egyik állami tanító gör. kath. vallású lesz és kántori jogositást nyer. A miniszterium az óhaját teljesítette, a tanítót kinevezte s a község iskoláügye rendbe jött. Ha másutt is győzni fog a jobb belátás, még néhány helyen lesz lehetséges hasonló módon a nemzetiségi surlódások folytán megfeneklett iskolaügyet rendezni.

* **A főispán beteg.** Mint értesülünk, gróf Beldi Ákos főispán influenza-ba esett, a mely már tíz nap óta ágyához köti és így a mai vármegyei közgyűlésen helyette Dózsa Endre alispán fogja végezni az előző teendőket.

* **A törvényszék politizál.** Tisza István gróf miniszterelnök marosvásárhelyi leutazása alkalmával történt meg ez az eset, melyről, miután a hírlapok nem vettek tudomást, a következőkben tudósítunk: Mikor Tisza gróf Marosvásárhelyről kíséretével vissza utazott, — a székelykocsárdi vasúti állomáson nagy ünnepeletésben és talán mondhatni — egy kis nem remélt meglepetésben részesült. — Az történt ugyanis, hogy a tordai királyi törvényszék elnöke, Szász Iván, a törvényszék bíróit, kezelő- és segédszemélyzetét és a szolgákat teljes díszben kivonulattatta Tisza gróf fogadtatására a vasúti állomáshoz és ottan Tiszát szép hódoló beszéddel fogadta. Egyéb megjegyzésünk nem lehet e hirhez, mint annak egyszerű konstatálása, hogy ime nemcsak a főispánok és főszolgabírák, hanem már a törvényszékek is politizálnak.

* **Eljegyzés.** Sebesta Mariskát Kolozsvárról eljegyezte Schuchtar Albin újvidéki gyógyszerész. Szöllösy Ilonát Kolozsvárt eljegyezte Körber Ernő tanár Újvidékről.

* **Petelei István üdvözlése.** Az Erdélyi Irodalmi társaság tegnapelőtt délután gróf Küun Géza elnöklete alatt választmányi ülést tartott, a melynek határozata alapján Petelei Istvánt legújabb műve megjelenése alkalmából szívélyesen üdvözölték. E helyen említjük meg azt is, hogy a debreceni Csokonai kör országos ünnepén, melyet Csokonai halálának századik évfordulója alkalmával Debrecenben fognak rendezni, a társaság küldöttségileg képviselteti magát.

* **Személyi hírek.** Vlád Aurél dr. nemzetiségi képviselő tegnap este Kolozsvárra érkezett.

* **Kolozsvár villanyfényben.** Az elektromos művek építő bizottsága tegnap délután a város tanácsstermében Szvacsina Géza polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen Fekete Nagy Béla tanácsos, Dorgó Albert közjegyző, Gajzágó

Manó tiszti ügyész, Póczy Mihály főmérnök, Igaz Lajos, Hubert Iván városi mérnök, dr. Tutsek Sándor, továbbá a „Ganz és társa“ budapesti cég képviselőitében Hoor-Tempis Mór és Medgyes Ferencz vettek részt. Elhatározta a bizottsági ülés, hogy a létesítendő villanytelep jöval megnagyobbítja, hogy ezzel a világítás fényét emelje. Ezt a nagyobbitást következőképen viszi keresztül: A tervbe vett tizenötezer villanylámpa számát huszonnézezerre emeli, úgy, hogy ily formán a villanytelep beállítása összesen egyszázharminckétezer koronába kerülne. Az ugynevezett feszítő képességet 12 ezer voltáról 15 ezerre a szekunder vezetékét pedig 100 ezerrel 150 ezerre emeli fel. Ajánlani fogja a bizottság azt is, hogy az országutakon lámpatartókat a vörös fenyő helyett tölgyfa oszlopokat állítsanak fel, a mi ötszáz korona megtakarítással jár. E kérdésben különben a jövő hónapi közgyűlés fog végérvényesen dönteni.

* **A cár katonái.** E cím alatt hirt adott a „Napló“ tegnapi száma arról, hogy egy Oroszországból megszökött, Szrocsinszki Boriszláv lengyel nemzetiségű orosz katonaszökevényt a rendőrség előállított és a fogdába elhelyezett. Tegnap hallgatta ki a rendőrségnél a bűnügyi osztály rendőrkapitánya dr. Rimóczy a szerencsétlen embert, a melynek eredményében megállapították, hogy Szrocsinszki Boriszláv tényleg orosz katonaszökevény, a ki civilben foglalkozására nézve kiszolgáló pincér volt Varschauban és megelőzőleg Berlinben. Anyja, a kinek szökött katonafia volt egyedüli támasza, — Varschauban lakik most már teljesen elhagyatva. A rendőrség — minthogy kiadási szerződésünk nincs Oroszországgal — nem fogja kiadni a dezentort, a ki már Mina Kálmán rendőrbiztos pártfogása folytán alkalmazást is nyert egyik helybeli kertésznél 1 korona 20 fillér napidíj mellett és így Kolozsvárt fog letelepedni.

* **Bölyny József képviselőjelölt.** Mint nagyváradi tudósítónktól a késő éjjeli órákban értesülünk, Bölyny József, a kolozsvári nemzeti színház volt intendánsa, — Ugrán felfoglépni szabadelvű párti programmal. A jelölés Tisza gróf befolyására történt, a ki — mint távirati rovatunkban is olvasható — az ugrai választóknak maga helyett Bölyny Józsefet ajánlotta.

* **Nincs többé haboskává.** Megirtuk, hogy a tejszínből készült tejhab és általában a nyers tejben az orvosi vizsgálat a tifusz betegségnek veszedelmes bacillusait fedezte fel. A hatóság mostan a tifusz elleni védekezésre inti a közönséget, a rendőrség főkapitánya, dr. Hadady Endre pedig a nyers tejnek és tejhabnak kiszolgáltatását a következő rendelettel betiltja:

Miután a nyers tej és a nyers tejszínből készült tejhab és tejhabbal kevert élvezeti cikkeknek (kávé, sütemény stb.) fogyasztásával a tifusz betegségek többsége összefüggésben van: a nyers tej és tejhabnak vendéglőkben, kávéházakban, kávémérsekben, cukrázdákban stb. való kiszolgáltatását ezennel betiltom s előbb nevezett iparüzletek tulajdonosait felhívom, hogy a közönség részére a tej termékek közül csak forrált tejet és ennek fölét szolgáltatassák ki. Elrendelem továbbá hogy a már érintett iparüzletekben közfogyasztásra bocsájtott

mi cikkek megfelelően letakarva tartassanak.

Ezen intézkedésem be nem tartása kihágást képez és az ellene vétők 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg 20 napi elzárással fognak büntettetni.

* **A harmadik egyetemért.** A felállítandó harmadik egyetemért eddig csak három város: Szeged, Kassa és Pozsony szállott síkra. Most jelentkezik a negyedik, Temesvár. Ez csak most pattant ki egyik temesvári lap közlései nyomán, melynek tudósítója több ottani pedagógus, jogász és egyházi férfi véleményének sorozatát közli. A véleménynyilvánítások között akadunk olyanra is, melyből sejteni lehet, hogy a dologgal Temesvárott már régebb idő óta foglalkoznak. A temesváriak persze, bizva Héderváry miniszter kegyes jóindulatában, erősen reménykednek, hogy a harmadik egyetem ott állítódik fel. Mindenesetre érdekesek ama bizonyos temesvári lapban megjelent véleményesorozatok, a legérdekesebb s legösszintébb azonban az itt következő, melyben Cseh Lajos volt szegedi piarista tanár fejti ki véleményét a harmadik egyetem tekintetében.

„Különösnek fog feltűnni, de az a nézetem hogy jobb székhelye volna a harmadik egyetemnek Szeged mint Temesvár. Igen, inkább Szegeden állítsuk fel ezt az egyetemet, mint Temesvárott. Igaz ugyan, hogy geográfiai helyzeténél fogva Temesvár gócpontja a Délvidéknek, de központja egyúttal a délvidéki oláhoknak és szerbeknek is. És én tartok attól, hogy a temesvári egyetemet az oláhok és szerbek nagy mennyiségben szállván meg, igen könnyen kapcsolatba jöhetnek holmi Astrákkal meg Timisianákkal, ami minden egyebet teremtene közöttük, csak magyar nemzeti érzületet nem.“

* **Kicsapott jogász.** A kultuszminiszter tudatta a kolozsvári egyetemmel, hogy Frintea Valér budapesti oláh joghallgatóindexhmissítés miatt az ország összes akadémiájából és egyeteméről végleg kizárta. Rövid időn belül ez a második jogász, a kit indexhmissítésért zártak ki az akadémiákról és egyetemekről.

* **Nyiri miniszter és az aranygalérosok.** A marosvásárhelyi Székelységben olvassuk ezt a hirt: Nevetéses, de egyszerűs mind tanulságos kis történet fűződik Nyiri honv. miniszter vásárhelyi szerepléséhez. Mikor Tisza ugyanis sógorával és Nyirivel leereszkedő és népszerűség hajhászó körmenetét tartotta rendőri kordonok mögött, egyik vendéglőből a másikba, hol a tokányosok tele szájjal éljeneztek, — történt meg — hogy a László féle vendéglőben 3 arany galériát látott Nyiri, még pedig mundérosat. A hogy eltávoztak Vársárhelyről, 3—4 napra rá érkezik a helyi parancsnoksághoz egy rendelet, hogy kutassák ki, kik voltak azok a törzstisztek, a kik az ilyen politikai dologban részt vettek. Nosza megindult a vizsgálat és kisült, hogy 2 fő állatorvos és egy fő finánc voltak azok a bizonyos törzstisztek.

* **A ki a sörtől meggyógyul.** Brassói tudósítónk írja: Brassó mellett egyik szász község bírója tüdőgyulladásban feküdt. Állapota igen aggasztó volt, ezért Brassóból vitettek hozzá orvost. Mig az orvos megérkezett volna és a családtagok a házi dolgokkal foglalkoztak, a bíró felkelt, felöltözött és átment a közeli korcsmába, hol sört rendelt magának. Mikor az orvos megérkezett és bevezették a beteg szobába, az ágyat üresen találták. Nagy volt a riadalom, hogy hová lett a beteg. Keres-

ték és megtálaták a korcsmába, hol már a harmadik pohár sört itta. Az orvos megvizsgálván a beteget, körülbelül három napot jósolt neki. A család megvásárolta a koporsót megtette az előkészületeket a temetésre, de a beteg harmadnapra mégis csak nem halt meg, Ujból kivitték tehát a brassói orvost, ki a vizsgálat után kijelentette, hogy a falu bölcse jobban van. Más embert a hideg sör megölte volna, ő jobban lett.

* **A világjáró székely kerékpáros.** Kaposvárról írják: Érdekes kerékpáros turista időzött karácsony két napján városunkban. Bsrbuli (helyesen Borbély) József eredetileg magyar születésű, székelyudvarhelyi ember, de már 25 éve a külföldön van. Világkörüli kerékpár utjáról jegyzeteket vezet s azokat posta vagy r. kapitányi pecsétekkel igazolja. Szándéka uti élményeit könyvbe foglalni s az összes európai nyelveken megírni. Borbély beutazta egész Európát, sőt Oroszország legészakibb pontját is. Európát elhagyva É.-Amerikába vitorlázott és úgy Észak mint Dél-Amerikát beutazta, onnan Afrikába ment, hol részt vett az angol-bur háboruban, mint az angolok jól megfizetett kéme.

Afrikából Perzsiába onnan Ázsiába, Khinába ment. Khinát bejárta s az akkori időben kitört orosz-japán háboruban mint a japánok kéme volt alkalmazva, — míg 25 évi utazása után sok rémes kalandokon keresztül menve, gazdag tapasztalatokkal újra visszatért Magyarországra s városunkat is utba ejtette. Érdekes, hogy Borbély kétszer nősült és pedig egyszer Göregországban „2 hónapra” és egyszer Japánban „4 hónapra.”

* **Életmentő óra a harctéren.** Egy német tiszt, aki résztvett Dél-Afrikában a hererok ellen folytatott waterbergi nehéz ütközetben, nemrégiben elküldött Berlinben élő bátyjának egy zsebórát, amelyet éppen a bátyja adott neki ajándékba, a mikor a harcba ment. Az egyik főfelkelő célbavette a német harcost és rátűzött. A go'yo a tiszt oldalzsebének ment, amelyben az óra volt, át is furta az órát, de aztán megakadt. Ha az óra nincs ott a zseve felett, akkor nem igen emlékezhetett volna meg a bátyjáról, aki mint drága ereklyét őrzi az órát.

* **Az apró politikusok.** Több mint kétszáz, nagyjából 13—14 éves fiú Pilsenben az alldeutsch gyűlékezési dühnek esett áldozatul. A tuskau alldeutschok ugyanis minden áron meg akarták töltetni a termet, melyben Hanck képviselő, különösen a tanuló ifjúságnak szánt beszédét akarta megtartani. E végből a szomszédos Pilsen középiskoláit járó fiuknak titokban meghívókat küldött a rendező-bizottság. A fiatal emberkének persze nagyon megörültek ennek a nagyméretű megütszeltetésnek. Bizonyára minden fiú csak örül annak, ha urnak szólítják és politikai érettségéhez fordulnak abban az időben, mikor az érettségitől még nagyon távol áll. Tehát mind megjelentek. Az a gondolat lelkesítette őket, hogy haliani fogják Hanck urat, de e mellett persze a mulatságos est és dárídó reménye még kecsesetöbben lelkesítette őket. Reményük be is teljesedett. Hanck szónokolt és a ki őt valaha beszélni hallotta, ezt a műélvezetet igen nagyfokunak mondja. A kaland nagyszerűen bevált és a dárídó gyönyöre hatalmas verekedésben érte el a tetőpontot. A tuskau alldeutschok és a bécsi ünnepi szónok teljes sikert arattak.

Gyűlésük nagy fény közt ment végbe. Az üdvözlés még sohasem hangzott oly szívi lelkesedéssel, mint a pilseni fiuké, kik méltók akartak lenni arra a bizalomra, hogy a tiltott gyűlésre meghívták őket. Persze a pilseni gimnázium és reáliskolai tanulók számára e politikai közreműködés utójátéka már kevésbé volt élvezetes. Ugyanis fegyelmi vizsgálatot indítottak ellenük, melynek eredményeképpen egyik másik kolompost kicsapták az iskolából, a többieknek pedig a politikai élet sikamlós útjain való részvétel miatt szigorú büntetést kellett elviselniük.

* **A zsidók többnejűsége.** Érdekes ügygel foglalkozik most az odeszszai kerületi bíróság. Egy Tronstein Kiva nevű zsidót bigamia miatt két hónapi fogságra ítélték. Az elítélt ez elien felebbezést adott be és ebben az ügyvédje a következő érveléssel állott elő: Ez idő szerint a zsidók általában egynejeűek, de a zsidó vallás nem követeli a hiveitől az egynejeűséget, hanem megengedi a többnejűséget is. Dávid és Salamon király tudvalevőleg többnejeűek voltak. A zsidókkal rokon keleti népek, például az etiopiaiak és a Kaukázusban élő ugynevezett hegyi zsidók most is többnejeűek. Hat-hétszáz évvel ezelőtt Gerson rabbi elrendelte az egynejeűséget, ez azonban a tudós rabbinak csak a magánnézete volt, aminek alapja nincs a vallásban. Európa, főleg Nyugateurópa zsidósága követte a tudós rabbi tanítását, mert igen előnyös volt a sok üldöztetés között. A vádlott tehát nem követett el bűnt a többnejűséggel és erre szakértőtől hivatkozik a rabbira, a kinek kihallgatását kéri. A bíróság helyt adott a felebbezésnek és érvelésnek s rabbiszakértőket idéz be a kérdés eldöntésére, vajjon a zsidó vallás tiltja-e a többnejűséget.

* **Lopás a külvárosban.** Furfangos módon lopta meg Szakmári István honvéd-utcai legény legjobb barátját, Boros György szolgálégényt, a ki özvegy Vágh Mihályné magánzónál van alkalmazva. Megtudta ugyanis, hogy Boros négy évi megtakarított keresményével rendelkezik. Elcsalta tehát a karácsonyi ünnep második estjén egy korcsmába, a Farkas-utcába Boros Györgyöt és ott inni kezdtek egy harmadik fiúval. A poharak száma és ezzel a jó kedv is egyre növekedett, úgy, hogy a tőkepénzes Boros egyszer csak azon vette észre magát, hogy neki haza kell mennie, mert alaposan elázott. A jó barát, Szakmári István vállalkozott, hogy ő majd hazakíséri. Így is történt. Másnap aztán a kijózanodott szolgálégény ijedten vette észre, hogy összes megtakarított pénzcskéje, a zsebkendőbe bekötött szívatvan korona, nincs sehoh, mert valaki ellopta. Szakmárirra gyanakodott és nyomban jelentést is tett a rendőrségnek, a mely Szakmárit azonnal elővezettette és egyelőre míg kihallgatása befejezést nyer, a fogdába internálta.

Színház — Művészet.

Janovics Jenő levele. Janovics Jenő dr. a kolozsvári színház új igazgatója a következő levelet intézte a „Napló” főszerkesztőjéhez:

Kedves Barátom!

Nagy meglepetéssel olvastam a „Napló” első számában, hogy a kolozsvári színház legjelentékenyebb erői, vagy szerződés nélkül állanak,

vagy kénytelenek elfogadni szorultságukban azokat a föltételeket, melyeket én nekik diktálok. Nyilatkozni a világért sem akarok, csak épen Téged, a kinek az igazságszeretetét régtől ismerem, akarok felvilágosítani arról, hogy b. lapodat tévesen informálták. Mert én a mint elnyertem a kolozsvári színházat, azonnal érintkezésbe léptem a jelenlegi kolozsvári társulat java erőivel és senkinek sem diktáltam a föltételeket, mindenkinek szó nélkül megadtam azt a fizetést, a mit most élvez, sőt soknak (kölelességgem felül) még emeltem is a javadalmazását. Hogy nem szerződöttem az egész társulatot, az való; de hiszen a közönségnek panasza volt a mostani társulat ellen, módot kell tehát nekem arra nyújtani, hogy friss, nagy tehetségeket mutassak be. Ha a közönség a mostani társulatot óhajtaná változtatlanul, akkor fölösleges volt a regime-változás. Bölcs és jószágos belátásodra bízom, hogy valamiféle formában rektifikálnád azt a téves értesülést.

Igaz, hálás hived:

Janovics Jenő.

Szerződés. Janovics dr., ki negyedfél hónap mulva a kolozsvári Nemzeti Színházban igazgat, már szervezi társulatát, melylyel Kolozsvárt megkezdi működését. A szegedi színészek közül szerződötte eddig: Bihari Ákost, László Gyulát, Csatár Győzöt, K. Árpási Katát, Mezei Mihályt és Parlagi Lajost. A mostani kolozsvári együttesből már rendezve van a Horváth Paula, a Tóvölgyi Margit, Szentgyörgyi István, Laczkó Aranka, Mészáros Alajos, Jeskó Ariadné és a Várad páros szerződése. Legujabban Csatár Győző énekes színészt szerződötte az új direktor.

Svihakok, Zierer operettje ma negyedszer kerül színre páros számú bérletben.

Szilveszter estjén, szombaton az előadás este 6 órafor fog kezdődni.

Uj év napján délután Verő György rég nem adott népsziműve, a „Mennyecskek” kerül színre a három fő női szerepben Károlyi Leonával.

Heidelbergi diákélet. Nagy kavardás van most Heidelbergben a diákok között. A Heidelberger Tageblatt egy színházi előadásról írva ugyanis, a következő sorokkal fejezte be tudósítását:

Végül nem hallgathatjuk el egy észrevételünket, amely már a rendőrség hatáskörébe tartozik. Fiatal urak kellemetlen formában adták tudtul a jelenlétüket és a rendőrség közbelépését tették szükségessé. Jó nevelés és műveltség hiánya ez? Nem, csak éretlenség és tisztességtelenség. Ugy látszik, megint divatba jönnek a neveletlen, durva diákcinyek a színházban. Ez ellen energikusan tiltakozni kell. A tünnetők között megint a svábok voltak elől.

Ezt a passzust a diákok sérelmesnek találták és provokálták a kritikust és a lap szerkesztőjét. Azok azonban kijelentették, hogy nem párbajoznak, tessék bíróság elé vinni a dolgot.

Színházi műsor:

Péntek: Svihakok (b. 82. sz.)
Szombat: „Mennyecskek” (b. 83. sz.)
Vasárnap (d. u.): Mennyecskek.
(este: Az ember tragédiája (b. sz. IX. sz.).

Zene.

Martean hangversenye. A kolozsvári zenetársaság tegnap, f. hó 29-én látogatott igazgatósági ülést tartott, beható tanácskozás tárgyává tévén, hogy a fölmerült nehézségek dacára megtartsa e világhírű mester hangversenyét. Aggályok merültek fel ugyanis, hogy a január hóra várható választási mozgalmak nem hiúsítják-e meg a zenei söt kulturális esemény számba menő szereplést. Érett megfontolás után azonban egyhangu határozattal kimondotta a választmány, hogy tekintve Martean tünneményszerű művészetét, semmi anyagi áldozattól nem riad vissza és a hangversenyt január 8-án megtartatja. A „Kolozsvári Zenetársaság” szigoruan ragaszkodni kíván adott programjához; tudatában van annak is, hogy vállalkozásával első sorban az ifjúság érdekeit is szolgálja, melynek nincsen módjában nagy városokat felkeresni. Ugyanez a felfogás vezette a szimpatikus művészt is, mikor honoráriumát aránylag igen szerényen állapította meg. A zenetársaság teljesíteni igyekszik a nehéz feladatot, melyet maga elé tűzött, most a közönségen a sor, hogy lehetővé tegye a szép kezdet méltó folytatását is. A csehekről későbbben lesz szó. Jelen-ti kezni lehet Lepage főtőri, Neumann főterületében bármelyik hangversenyre külön-külön is. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy a plakátokon jelzett árak mindakét hangversenyre szoltak, mit igen sokan figyelmen kívül hagytak.

Törvénykezés.

§ **Felmentés.** A kolozsvári kir. ítélőtábla büntetőtanácsa Gál Jenő táblai tanácselnök vezetése mellett, tegnap délelőtti ülésében tárgyalta Bernáth E. Sándor kolozsvári kereskedő felebbezését, melyet ez, az öt váltóhamisítás vádjában bünösnek kimondó törvényszéki ítélet ellen adott be. A kir. ítélőtábla dr. Ötvös Lajos ügyvéd jogi érvekkel támogatott védelme alapján Bernáth E. Sándort, a váltóhamisítás vádjától felmentette. Az ítélet jogerős.

§ **Felebbeviteli tanácsülés.** A kolozsvári kir. törvényszéknek a bünügyekben itélkező felebbeviteli tanácsa dr. Stephany Elek elnöklésével ma délelőtti ülést tart, amelyen az egyes járásbíróságoktól felebbezett lényegtelenebb vétségek felett fognak itélkezni.

§ **Igazságügyi kinevezések.** A kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke Várad Béla nagyilondai kir. járásbírósági díjtalan joggyakornokot a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, Debreczeny József nagyszebeni kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Sántha Benjámin végzett joghallgatót a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

§ **Az ügyvédi vizsgálobizottság.** A marosvásárhelyi vizsgálobizottságba az igazságügyminiszter 1905 évre terjedő érvénnyel Dobai Albert marosvásárhelyi ítélőtáblai tanácselnök vezetése mellett a következő birókat nevezte ki.

Alelnökké: Szász Dénes ítélőtáblai birót. Tagokká pedig: Bella János dr. ítélőtáblai elnöki titkár, Bocskor Antal ítélőtáblai birót, Bodó Sándor törvényszéki elnököt, Csiky László főügyézi helyettesét, Hatfaludy István ítélőtáblai birót, Illyés Lőrincz dr. ítélőtáblai birót, Jakab

Rudolf ítélőtáblai bírót, Keczer Gyula ítélőtáblai bírót, Kelemen András ítélőtáblai bírót, Nagy Elek ítélőtáblai bírót, Gridi Pap Imre dr. ítélőtáblai bírót, Posoni Gábor dr. ítélőtáblai bírót, Schuster Rudolf dr. ítélőtáblai bírót és Simó Balázs dr. ítélőtáblai bírót.

§. A tegnapi főtárgyalások. A kolozsvári törvényszék hármias büntető tanácsa Csizsér Károly törvényszéki bíró elnöklésével több lényegtelenebb bűnügyben tartott főtárgyalást. A tárgyaláson mint szavazó bírák Stephany Elek és Hofbauer János vettek részt. A vádat Jenei Aladár terjesztette elő. Jegyzett: Kazinczy Béla.

Ítélethozatal a következő ügyekben történt:

Harc a rendőrökkel.

Sulya Stefán, Sulya Juon és Holiska Juon oláhujfalusi lakos vádlottak szembeszálltak a községi rendőrökkel és azokat meg is verték. Hatóság elleni erőszak miatt mindannyit nyolc-nyolc napi fogházbüntetésre ítélte a törvényszék.

Korcsmai verekedés!

A nagynyulási korcsmában Füzüktean Juon az ittas Golacsán Jánost oly súlyosan bántalmazta, hogy Golacsánnak nyolc oldalbordája eltört. A törvényszék a vádlottat gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségéért tizennégy napi fogházra ítélte el.

A pénzhamisító.

Rotár Nyikuláj segédkezet nyújtott a hamis pénzek forgalombahozásával Vajna Pável szakamázi pénzhamisítónak, a ki jelenleg már fegyházban ül. A törvényszék tekintve, hogy vádlott csak két darab egykoronást hozott forgalomba, tíz napi fogházbüntetésre ítélte el Rotár Nyikulájt.

A felmentő ítélet.

Kis István györgyfalvi lakos azért ílt a vádlottak padján, mert állítólag alaposan elverte régi haragosát Gergely Péternét a mezőn. De miután a tárgyalás rendjén nem merült fel elegendő bizonyíték, a melyből vádlott bűnösségét megállapítani lehetett volna, a királyi törvényszék dr. Nagy Mór ügyvédjelölt védőbeszéde után vádlottat felmentette. A sértett fél felebbvitelt jelentett be.

§ Kártérítés egy gőzfürdés miatt.

Budapestről írják: Sellner Ede, az osztrák államvasút főfelügyelője, aki már 68 éves, ez év április havában az Esterházy féle gőzfürdőt használta. Mikor a gőzkamrából távozni akart, hirtelen összeesett és jó negyedóraig tartott, míg végre a fürdőszolgák észrevették az összeesett embert, akinek aztán segítségére siettek. Sellner a negyedóra alatt a forró levegővel telt gőzkamrában égési sebeket szenvedett és a karjait egyáltalán nem mozdíthatja többé. Sellner a hanyag felügyelet és gondatlanság miatt kártérítési pört indított a fürdő tulajdonosa ellen, arra kérve a bíróságot, hogy neki 20.000 korona fájdalomdíjat ítéljen meg. A bíróság kihallgatta a szolgákat, a kik eskü alatt vallották, hogy ők nem egy negyed óra múlva, hanem nyomban segítségére siettek az öreg urnak. A bíróság most Sellnert elutasította kártérítésével, mert a baleset a saját hibájából következett be. A főfelügyelő az ítélet ellen főlebbezést jelentett be.

NYILTTÉR

Erdélyi bank

Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁRT.

Alaptőke 2 millió korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára, azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb.

Jelzálogos törlesztéses kölcsönöket nyújt

10, 20, 30 és 40 évi időtartamra kolozsvári kész- és építendő házakra, kolozsvári és vidéki földbirtokokra a legmértányosabb tételek mellett.

Konvertál már meglévő törlesztéses avagy váltókon alapuló reálkölcsönöket mérsékeltbb tételek mellett.

A kölcsönök készpénzben (tehát nem záloglevelekben) folyósíthatnak, a lebonyolítás a lehető legrövidebb idő alatt történik.

Prospectusok és kérvényminták az intézet hivatalos helyiségében díjmentesen beszerezhetők.

Értékpapirokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Elad sorsjegycsoport könyvecskéket és a lakit sorsjegytársulatokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes páncéll szekrényeket. (Safe deposits.)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott arany és ezüstneműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

MAGY. KIR.

osztálysorsjegyek főelárúító helye

— Mátyás király-tér 32. —

Üzleti órák: délelőtt 9-1/2-ig
délután 1/2-3-ig.

Bármily felvilágosítással készségesen szolgál

az Igazgatóság.

JÓKAI-KÁVÉHAZ

Jókai-utca 4. szám.

A mulató-közönségnek legjobb és legszebb találkozó helye.

Heimann Sándor,
tulajdonos.

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

New-York szálloda. Gróf Teleky Elemér és neje birtokos Balázs-falva, báró Bornemissza Lipót birtokos Maros lye, dr. Hoór Tempis Mór egyetemi tanár Budapest, Medgyes Ferenc mérnök Budapest, dr. Vendelin Arthur orvos Bánffy-hunyad, dr. Vlád Aurél országgyűlési képviselő Sz.-Voiós, Schweitzer J. kereskedő Miskolc, Sovinár Ferenc jegyző Óhóba, Halényi János főhadnagy Kolozsvár, dr. Martonli N. gymn. igazgató Szamosujvár, Jakobi K. földbirtokos Szarvaskut, dr. Nagy Samu ügyvéd Marosujvár, Rosenfeld B. kereskedő Szucság, Knopf J. fakereskedő B-hunyad, Gaál Gyula és neje birtokos M. Kályán, gr. Bethlen Bálint birtokos A.-Gyères, Lachmann Ottó közjegyző Nagy-Szöllös.

Központi szálloda. Kertész Sámuel főszolgabíró Bánffy-hunyad, Demsik Jenő és neje főszolgabíró Sz.-Ujvár, dr. Senche János ügyvéd Fogaras, dr. Albrecht N. ügyvéd Bánffy-hunyad, Gál János jegyző Bánffy-hunyad, Ürmösy Ferenc bányatiszt M.-Lápos, Molnár Lajos birtokos Zilah, Kröser Gusztáv vadász főhadnagy Kőszeg, Márkovics József és neje fakeres. Sz.-Somlyó, Német Béla fakeresk. Budapest.

Pannonia Fészli-szálloda. Sikó Lajos birtokos Septér, Porutz Gyula birtokos Farnos, Faragó Gyula birtokos Nagyalmás, Krisztio N. főhadnagy Budapest.

Biázini szálloda. Gáll Elek földbirtokos Szilvás, Gáll N. főszolgabíró Mocs, Rienzi Mariska magánzónó Budapest, Schofmann és neje pénzügyi igazgató Dész.

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bűnügyi elbeszélés.

Írta: A. Conan Doyle.

— Azt hiszem igaza van Holmes ur. Ilyen zsákmányt sajátkezűleg vinne el rendeltetési helyére. Azt gondolom, ön kitünően működik. De időközben, Hope nem mulaszt-hatjuk el ez egy szerencsétlenség miatt többi kötelességeinket. Ha valami új fordulat lenne a nap folyamán, értesítjük önt és ön is kérés nélkül értesíteni fog kutatásainak eredményéről.

A két államférfi meghajotta magát és komolyan mentek ki a szobából.

Mikor előkelő látogatónk eltávoztak, Holmes szó nélkül gyújtotta meg pipáját és egy ideig mély gondolatokba merült. Én kinyitottam a reggeli lapot és elmerültem egy szenzációs bűnügy olvasásába mely mult éjjel történt Londonban, mikor barátom felkiáltott, talpra ugrott és pipáját a kandalló párkányára tette.

— Igen, monda, nincs más mód megközelíteni. Az állapot kétségbeéjtő, de nem reménytelen. Sőt most, ha biztosak lehetnénk, hogy melyik vette el, még lehetséges, hogy nála találjunk az iratot. Mindentől eltekintve, e fickóknál minden csak pénzkérdés és mögöttem Anglia kincstára áll. Ha még a vásáron van, megveszem, pénzre nem nézünk. Feltehető, hogy a fickó még megtartja, hogy lássa, milyen ajánlatot várhat mitőlünk, mielőtt máshol próbálja meg szerencséjét. Csak ez a három képes rá, hogy ily vakmerő játékba kezdjen; ezek Oberstein, La Roithiere és Lucas Eduardó. Megnézem mindegyiket.

Én a reggeli lapomat néztem.

— Azt a Lucas Eduardót gondolja, ki a Godolphin uton van?

— Igen.

— Már nem láthatjuk őt.

— Miért nem?

— Megölték őt mult éjjel.

Barátom oly gyakran lepett meg kalandjaink folyamán, hogy a károm bizonyság nemével láttam, mennyire sikerült őt csodálkozásba ejtenem. Megütközéssel bámult és kikapta kezemből a lapot. Ez volt a címe annak a cikknek melynek olvasásával voltam elfoglalva mikor székéről felugrott:

Gyilkosság Westminsterben.

Titokzatos büntényt követtek el mult éjszaka Godolphin ut 16. sz. alatt. Ez a ház régidivatu, zárkózott tizennyolcadik századbeli építmény, mely a folyó és a zárda között fekszik, majdnem a parlament tornyának árnyékában. Ennek a kis, de választékos izlésű épületnek lakója évek óta Lucas Eduardó, a társaság jól ismert és keresett tagja. Részben szeretetreméltó egyéni tulajdonságai és mert mint műkedvelő tenorista is működött lett azzá. Lucas ur nőtlen ember, harmincnégy éves; háztartása egy idős házvezetőnő Pringléné és az inasa Miltonból áll. Az előbbi korán vonul vissza és a toronyszobában alszik. Az inas az este nem volt otthon, egy barátját látogatta meg Hammersmuthben. Tíz óra után Lucas ur magára maradt. Mi történt ezután, az még nem szivárgott ki, csak a negyed tizenkettőkor a Godolphin-uton haladó Barrett rendőr észrevette, hogy a tizenhatodik számú ház kapuja félig nyitva volt. Kopogott, de nem kapott semmi feleletet. Észrevette, hogy az utcai szobában világosság van, végig ment a folyóson és ismét kopogott, de megint nem kapott választ. Ekkor kinyitotta az ajtót és belépett. A szoba borzasztó rendetlenségben volt, a butor mind egy oldalra volt hurcolva és a közepén egy felforgatott szék hevert. E szék mellett, annak egyik lábát még mindig görcsösen szorongatva fektűt a ház szerencsétlen lakója. Szíven szurták és rögtön bekellett következnie a halálnak.

(Folytatjuk.)

Főszerkesztő: DR. OVÁRI ELEMÉR.

Felíró szerkesztő: SZASZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLO” hirlapkiadó-vállalat.

Névjegyek

a leggyorsabban s legizlésebben

olcsó áron

Ujhelyi M. és Társa
„Kolozsvári Friss Ujság“
könyvnyomdájában készíttetnek.

Gobelin, smyrna, északi és
hosszuöltésű

kézimunka-ujdonságok

kalotaszegi vásznak, összes
szövetek és fonalak.

Előnyomda.

ÁKONTZ SÁNDOR

— Kolozsvárt, szoborral szemben. —
(Alap. 1830.)

Eladó

egy házas telek
a monostori utcában.

Ujonnan épült, 7 szoba, 2
konyha, fürdőszoba és mel-
lékhelyiségekkel, nagy gyü-
mölcsös kerttel

15,500 koronáért.

4000 kor. készpénz,
a többi amortizált kölcsön.

10 évig adómentes.

Értekezni a kiadóban.

UJ ÜZLET!

Szép-utca 2. sz. alatt (sarok épület)

Férfi ruha és női felütlők!

1 rend téli férfi ruha 5 frttól feljebb
1 rend téli női ruha 1.80 " "
1 női divatos kabát 5- " "
1 női vattirozott gallér 6.50 " "
1 rend téli magyar ruha 7.50 " "
1 női téli posztó czipő 1.50 " "

Hosszu kabát dúsz választék! — Kurta-
bundás szörme kabát. — Boák dúsz vá-
lasztékban. — Egy próbabevásárlás al-
tessék meggyőződni. Tisztelettel
Klein R. és Társa.

Eladó házhelyek

A vasut mellett a gyalog-
átjárónál felparcellázva,
telekkönyvelve, a mely fel-
építményre

**olcsó törleszt-
tési kölcsön**
00 van megszavazva. 00

Értekezni lehet

B. Bak Lajosnál KOLOZSVÁRT,
Malom-u. 28 sz.

UJ ÜZLET!

Karácsonyi és Ujévi
bevásárlásait

a FRIEDMAN M.-féle
üzletben Deák Ferencz-ut-
ca 5 szám alatt.

== szerezze be. ==

Zománczozott kék edények-
ben nagy választék kony-
haberendezések, üveg-áruk,
china-ezüst különlegességek
ugyszinte sok más disztár-
gyak stb. — Vidékre meg-
rendelések pontosan esz-
közöltetnek.

Nagybani vevők nagyobb ár-
engedményben részesülnek.

Pontos kiszolgálás!

SZOLID ÁRAK!

ÉTKEZŐ

ÉTKEZŐ

Olcsó és jó
házi koszt.

A Szt.-Lélek-utca 2 sz. alatti

ÉTKEZŐBEN

mérsékelt áron kitűnő reg-
geli ebéd és vacsora kap-
ható.

Az egyetemi ifjuság ked-
vezményes árban részesül.

Ebéd és vacsora előfizetés
egy óra 16 forint, heten-
ként négy tál étellel.

Olcsó és jó
házi koszt.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának meg-
felelő felszereléssel, tisztán viz és szappannal mos,
vasal női és férfi fehérneműeket gyorsan a leg-
szébb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhane-
műeket, selyem és szövet kelméket, kézsimunkát, disz-
darabokat stb. jutányos áráért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként
mosva és vasalva.

A ruhaneműek kívánatra díjmentesen elhozhatnak és
viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet
létesített, hol ruhaátvételeket eszközölnek.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan mun-
káról és mindenben méltányos árákról, szives figyel-
mébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos
megbízást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgmönként.

B. BAK SÁNDOR

7 1-20

épület és műlakatos

KOLOZSVÁRT, Malom-u. 28. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni,
hogy Malom-utca 28. szám alatt atyám B. Bak La-
jos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden a fémipar körébe tar-
tozó munkákat, u. m.: diszkapukat, balkon-, lépcső-
és sirkerítéseket a leggyorsabbtól a legdiszesebb
stilszerű kivitelben; továbbá épületvasalásokat, mű-
fedélszerkezeteket. Butor-diszmuvasalásokat, mű-
kovácsolt luszterek, lámpák, virág-asztalkák vas-
ból sárga- és vörösrézből vagy nickelezve, adott
vagy általam készített rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok

Telefon 120.

kiváló tisztelettel

B. Bak Sándor műlakatos.

◆ Rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók. ◆

Vidéki megrendelésekre azonnal válaszolok.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár, Jókai-utca 15.

Telefon-sz. 379.

Elvállal és készít mindennemű nyomdai munkákat a legizlésebb kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és szolid árban teljesíttetnek.

Kovács L. és Társa

Kolozsvár-Nagyvárad.

Kovács L. és Társa

Kolozsvár, Wesselényi M.-u. Telefon 479.
Nagyvárad Zöldfa-u. Telefon 374.

Ujévi eladás!

Ujévi bevásárlás előtt szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. vevő közönségnek kézmű és divatáru dus raktárunk megtekintését. Eladásra kerülnek ismert, szolid és versenyen felüli olcsó árak mellett, minőségben kifogástalan nagy mennyiségű gyönyörű angol, francia divat szövetek, Selymek, Flanellek, Parchetek, Zybelinek, Boák és Muffok; nemkülönben zsebkendők, női, férfi fiú és leány harisnyák, téli keztyük.

Ujévi eladás!

Kovács L. és Társa

Kolozsvár, Wesselényi M.-u. Telefon 479.

Kovács L. és Társa

Kolozsvár-Nagyvárad.